

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

438

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי חַיִּיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל הָעָם"

השאיפה לטוב ואהבת האמת

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

נשאלת השאלה; האם הגעתם כבר למדרגה זו לפעול ולהשפיע על אחרים ולהאציל מרוחכם על העולם? **אכן;** אם לזאת יחכה האדם ויצפה, לא אדע מתי נתמלאה התפתחותו והשתלמותו, עד אשר יאמר יש לי רב ואוכל כבר להשפיע על אחרים, האם הגיע האדם מעולם לתכלית השלמות ולסוף מעלת הקישוט ושיפור המחשבה והמעשה, עד אשר בטוח הוא כי כבר נועד ללמד לבני אדם דעת אמת וכשרון המעשה.

מי לנו גדול ממש רבינו ע"ה, אבי הנביאים אשר הגיע למעלה הכי עליונה ובהיותו עסוק בעבודה קדושה בענין הכי רם ונישא, הופעה נכבדה היחידה בעולם מיום ברא ה' אדם על הארץ, מתן תורה וגילוי שכינה אשר ה' כביכול ירד על הר סיני לעיני כל ישראל והוא הנבחר מאת ה' שתנתן תורה על ידו, **עליו ספרה התורה והעידה בשבתו; "נִבְרָא מֹשֶׁה מִן הַקָּר אֶל הָעָם"** ('שמות' יט יד) **ודרשו חז"ל; 'שלא פנה לעסקיו אלא מן ההר אל העם'** ('ילקו"ש' 'שמות' יט) מה נפלא הדבר ומעורר השתוממות, איזו שבה הוא למשה רבינו בשעה שהוא הולך בשליחות נשגבה כזו של מתן תורה, אינו פונה לעסקיו ואינו סר לביתו לראות משפחתו.

אבל כך הוא טבע האדם; אף בעמדו על המצב הכי גבוה עדיין דרישות חייו מושכים אותו למטה, מעסיקים אותו ומטרידים אותו ויש כאן **המשך בעמ' 2 <<<**

אינו סובל את הרע והפחיתות. גם אסור לו לפעמים לעבור על מדותיו וכמאמר חז"ל; **'כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם'** ('יומא' כב) **ואעפ"כ; 'הגרהו על מתניך'** ואף שיש סכנה שתכשל באיזה דבר והוא לא ינקה אותך, מ"מ; **'הגרהו על מתניך'**, כי סו"ס התחברך אליו יהיה לך לברכה ואחרית שלום.

ואם; 'עם הארץ חסיד הוא', כאשר היה בעת אשר יראת ה' היתה שולטת במדה מרובה אף בין המוני עם, שנמצאו אז אנשים יראים וחרדים ע"פ טבעם ודרך חייהם ומה שהוא נגד הדין נזהרו מלעבור על זה בתכלית הזהירות וגם נתראו בעלי מדות טובות מתחסדים עם קונם ועם בני אדם, אבל רחוקים היו מחכמה ודעת ולא ידעו לשקול את כל דבר במשקל החכמה וישרות השכל, **על איש שכזה אמרו חז"ל; 'אל תדור בשכונתו'**.

סכנה היא לדור בשכונתו, כי אי אפשר לדעת מה שיעלה על דעתו הבלתי מפותחת ומה יהיה ישר לפניו ע"פ הלך נפשו הקצרה ולפעמים דוקא מפני חסידותו הסכנה עוד יותר גדולה, אי אפשר לשער כמה עלול עם הארץ חסיד להתעקם ולהתפתל ולחשוב על דברים פחותים ורעים, כי הם תכלית הטוב והמועיל ע"י דרכי חסידותו הבלתי מפותחת. כל זה בנוגע לאיש המעלה, אשר הגיע למדרגה נשגבה בתורה בחכמה וביראת ה', אבל אצלנו שעדיין רחוקים אנו ממדרגה גדולה זו וא"כ

הנה עצת יתרו היתה שיבחר מן העם; **"אַנְשֵׁי חַיִּיל יִרְאֵי אֱלֹקִים"**. וכתב; **"ויבחר משה אנשי חיל"**. וכתב ספורנו ז"ל; **'אחרי שבקש ולא מצא אנשים שיהיו בהם כל המעלות שהזכיר יתרו, בחר באנשי חיל בקיאים וחרוצים לברר וללבן אמיתות דבר ולהביאו אל תכלית, יותר מיראי אלקים בלתי אנשי חיל, כאמרם ז"ל; 'אם תלמיד חכם כנחש הוא הגרהו על מתניך ואם עם הארץ חסיד אל תדור בשכונתו' ('שבת' סג).**

הנה כי כן ספורנו ז"ל **במושג; "אַנְשֵׁי חַיִּיל"**, דהיינו; **'חרוצים לברר וללבן אמיתות דבר ולהביאו אל תכלית'**. ולמד מדברי תורתנו הקדושה, כי גדולה מעלת החכם אשר בכוחו לברר וללבן כל דבר לאמיתו עד אשר יביאהו אל תכלית, היינו; עד סוף דעתו והבנתו ושיהיה הדבר מוסכם ומוחלט אצלו, אף אם יחסר לו ממדת שלמות היראה אשר יהיה ראוי לכינוי; **"יִרְאֵי אֱלֹקִים"** כפי מושג התורה הקדושה.

וסמך על זה דברי חז"ל **שאמרו; 'אם תלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש הגרהו על מתניך'**. אמנם ספורנו ז"ל דילג על המלים; **'נוקם ונוטר' וכבר נתבאר אצלנו כי; 'נוקם ונוטר כנחש'**, אין הכונה בזה שיהיה ח"ו פוגם במדותיו, אלא הכונה היא כי תלמיד חכם אמיתי שיש לו בהירות השכל ואור הדעת במדה מרובה, **מוכרח שיהיה לפעמים; 'נוקם ונוטר כנחש'**, מפני שגודל אור החכמה והכרת האמת,

שבה אף למשה רבינו, שבהיותו שלוח מאת הקב"ה; "מן הקר אל העם", לא פנה לעסקיו לראות את אשתו ובניו ולא דחה את מלוי שליחותו למסור לעם את דבר ה' לאחר זמן.

לנו נדמה כי לו נפקדנו אנו לשליחות חשובה ורבת ערך בעד הכלל כולו מאת ה', אף לפי מדרגתנו לא היה עולה על דעתנו לפנות לביתנו, אבל באמת האדם אף הכי גדול, קשור כ"כ עם הקשר הגופני והדרישות החומריות, שאף בהמצא במצב הכי נעלה עדיין יש מקום בנפשו גם לדברים פחותי ערך המושכים אותו אליהם ולא יפלא איפוא אם הקשר עם עסקי הבית והמשפחה וכדומה גדול כ"כ, עד כי מעלה היא למשה רבינו ע"ה שלא פנה לעסקיו והלך ישר מן ההר אל העם.

ולכן אם יחכה האדם עד אשר יגיע למעלת השלמות, לא יבוא לידי מעשים ופעולות לעולם ואע"פ שנאמר; **"התקוששו נקוששו"** (צפניה' ב א) ואמרו חז"ל; **"קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים"** (ב"מ' קז) אין הכונה שלא ישתדל להשפיע על אחרים עד שיגיע לתכלית השלמות ורק אז יקשוט את אחרים, כי אם לזאת יחכה לא ימלא תעודתו לעולם ואדרבה; כל כמה שיגדל ימצא עוד יותר מגרעות וחסרונות בעצמו הדורשים תיקון ושיפור, **אלא נאמר בזה;** כי יכוון ויתאים את ה'קשוט' ל'אחרים' לרגשותיו ולשאיפותיו הוא וההשפעה על אחרים תהא שופעת מנפשו.

לכן אם רק מרגיש האדם כל אחד לפי מדרגתו, שאיפה לטוב ואהבת האמת וכבר זכה לאיזו הכרה נכונה, בה במדה שהוא מצא לעצמו מן האמת ושואף ועמל לקבוע את דרכו על פיה, באותה מדה עליו לשתף באושרו את אחרים ולהאיר עיניהם מאותו האור המזהיר לפניו ומה גם אם זכה שיהיה לו מורה דרך המלמדו ללכת בדרך הטוב והמועיל.

ודאי שהחובה עליו לזכות את אחרים, להראותם את הדרך המובילה לאושרם ולהעניק אותם מאותו האוצר של דעת ה' ותורתו אשר הגיע אליו ויכנסו דברי תורה יראה חכמה ודעת בלבבכם והיה כי תפקחנה עיניכם והאמת לפניכם תופיע, האצילו מרוחכם על אלה התועים אובדי דרך ואת עיני ההולכים בחשך תאירו וראו אור. (שעורי דעת' א).

"נאמה תקנה מפל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת" (שמות' יח כא).

כתב הספורנו שם וז"ל; 'אחר שביקש ולא מצא אנשים שיהיה בהם כל המעלות שהזכיר יתרו, בחר

באנשי חיל שיהיו בקיאים וחרוצים לברר וללבן אמיתות דבר ולהביאו אל התכלית יותר מיר"א בלתי אנשי חיל, כמאמרם ז"ל; 'אם תלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש הגררה על מתניך ואם עם הארץ חסיד הוא אל תדור בשכנותו' (שמות' יח כה).

במושכל ראשון נראים דברי הספורנו כמזלזלים באחד הדברים העומדים ברומו של עולם והוא; יראת שמים שהוא אוצרו של הקב"ה כמ"ש; 'יראת ה' היא אוצרו' (ישעיה' לג ו). וכן שמעתי מאחד מגדולי המוסר שתמה על דברי הספורנו אבל אין ספק כי כשנדייק בדברי הספורנו נמצא עמקות שכידוע הסבא מקלם לא זו מחבבו ולא זו בלבד אלא מתוך דבריו תתברר לנו דרכו והנהגתו של הגר"ס זצוק"ל.

בהבנה שטחית הביאור של; 'אנשי חיל' הוא; אנשים חרוצים וחרפים, יודעים לשכנע את הצד שכנגד בצדקת עמדתם ומתוך גישה זו בודאי שיש לתמוה על הספורנו שהרחיק לכת והעדיף; 'אנשי חיל' על; 'יראי אלקים', אבל כשנתעמק בהבנת הדברים ולדקדק בהם, נמצא שהוא הסביר את המושג אנשי חיל; 'לברר וללבן אמיתות דבר', לא חריצות לשם שכנוע בלבד אלא ברור וליבון את הדין לאמיתו ולזה יש צורך בחריצות יתירה ויש להיות בן חיל. וכבר אמרו חז"ל; 'כל דיין שדן דין אמת לאמיתו משרה שכניה בישראל' (סנהדרין' ז).

לא יתכן להוציא דין אמת לאמיתו, אם הדיין אינו מפקח על עצמו אם אין בו שמץ של שוחד וכמו שחז"ל פסלו את עצמם משום נטיה דקה מן הדקה של שוחד דברים (כתובות' קה:). וכן מצאנו שמשוה רבינו סירב ז' ימים להיות שלוחו של מקום מחמת חשש כזה ואם כן הדבר מה גדול החיוב על דיין להיות בן חיל, להילחם בעצמו בכל מיני תחבולות של מלחמת המידות, כדי להכיר בפנימיותו שמץ אבק של שוחד.

עכשיו יותר מובן למה בחר משה רבינו ע"ה; 'אנשי חיל', כי המדובר באנשי חיל שהם בקיאים במדותיהם לברר מעשיהם אם הם פועלים לשם שמים בלבד, או שמא יש בהם בבואה דבבואה של שוחד עצמי וזו היתה דרכו של הגר"ס זצוק"ל, שפעם דרש בחידושים נפלאים בבית המדרש שבווילנא, עם רב בא ליהנות מזיו תורתו והנה באמצע דרשתו הקשה אחד ממתנגדיו קושיא חזקה, הגר"ס השתומם רגע ואמר לו; "צדקת", לאחר מכן אמר הגר"ס ז"ל למקורביו; "כי באותה שעה עלו בדעתו חמשה אופנים לתרץ את קושייתו וכל

התירוצים היו בודאי מתקבלים על דעתו של המקשה, אולם כיון שבלבו ידע כי צדק המקשה, אמר לעצמו; "ישראל הרי אתה לומד מוסר מוטב שתוותר ותסכים עמו".

כל עיקר דרשותיו הנפלאות של הגר"ס הוא דרש כלפי מתנגדי המוסר, שטענו כי בין בעלי המוסר אין גדולי תורה מפורסמים שהחייב להתחשב בדעתם והנה בויתורו זה הרי הוא פתח פתח למלעזים, שימצאו כאן מקום להתגדר בו, באמרם; "הנה אחד התלמידים ממתנגדיו קיפח את הגר"ס" והדעת נותנת כי בשעה זו ובתנאים אלה, מן הדין ומן היושר לקפח את התלמיד הזה בחמשת התירוצים ולצאת כמנצח, אבל ר' ישראל לא רצה להשתמש בתירוץ שאין בו משום אמת לאמיתו והתגבר על עצמו ועל כל המניעים, זוהי דרכו של בן חיל לפי המובן של הגר"ס ולכן חיל כזה נתכוין הספורנו ודו"ק.

עובדה נוספת הממחישה דרך זו; מעשה ברשכבה"ג רבי צבי ברוידא זצ"ל שבהא שאלה לפניו והטריף, אחר כך נודע לו כי אחד הרבנים הכשיר, **ישב רבי צבי והרהר לעצמו; 'הרי חכם שאסר אין חבירו רשאי להתיר'** (הר"ן ע"ז ז).

חזר ואמר; 'הרי אינני חכם והשאלה כשרה', עכשיו בואו ונחשוב חשבונו של הגאון רבי צבי ברוידא ז"ל; כמה מן הכח הנפשי כמה מן החריצות יש בדבריו, עד כדי הפיכת הדין מטריפה לכשר. כמה גבורה דרושה לגדול כזה להתבונן, כי מדבר זה עלול להתלקח מחלוקת ולקעקע אנשי העיר כולה בחומר וברוח, אבל הוא ז"ל היה בן חיל במובן של ספורנו לפי דרך המוסר ובחריפותו הכריע מסתמא כשיטת הראשונים והדין שחכם שאסר הוא משום כבוד של חכם (ע"ז ז ובר"ן שם), משו"ה פסק ואמר; "אם כך אינני חכם והשאלה כשרה", לשם קביעה כזו יש צורך להיות בן חיל ממש.

וכבר כתב הגר"ס זצ"ל באחד ממכתביו; 'אף כי התורה נמסרה לשיקול דעתו של כל אחד לחתוך את הדין לפי רוחב שכלו, כי; 'אין לדיין אלא מה שעיניו רואות' (סנהדרין' ו:); אבל חלילה לחתוך את הדין לפי רצונו פיגול הוא לא ירצה' (אור ישראל' ד). הרי לפנינו פרשה קטנה שגופי תורה תלויים בה, מצד אחד מעניקה לו התורה לאדם סמכות רחבה מאוד לחתוך את ההלכה לפי שכלו, אולם מצד שני עליו להיזהר שלא תתערב כאן נקודה של רצון אלא שכל טהור, כי תערובת רצון היא פיגול, מחשבת פיגול היא דוקא כשהוא עובד עבודת הקודש ואז דוקא מפגלת מחשבתו שאינה נכונה. (המוסר והדעת). ■

המאמינים ושאינם מאמינים

מיהר הכומר והסתודד עם המפקד; במה יוכל להענישם? מה יוכל להיות יותר גרוע מעליה על המוקד?! והחליטו שהידיים שניתצו את הצלב יישרפו לפני המוקד. מיד הביאו חצובה ועליה קדרה מלאה זפת בוער, קשרו את ידיהם מעליה וכולנו עומדים וחוזים במחזה. ואז, פצחו השנים בשירה, שרו; 'ישמחו במלכותך' ובידיהם הכוויות והמפוחמות מחאו כף... למחאת כף כזו לא נגיע מעולם". סיפור אמיתי הוא. השאלה היא; מנין שאבו שניים אלו שעברו כל עברה עזו ותעצומות להשאר ביהדותם ולשיר את שירם? והתשובה גילה לנו הרמב"ם; 'כבר הבטיחנו הבורא יתברך כאדם הנכנס ערב לחברו ודי לנו בערבותו והודיענו שכל מי שעמד על הר סיני שהם מאמינים בנבואת משה רבנו בכל מה שבא על ידו, הם ובניהם ובני בניהם עד עולם שכן אמר הקב"ה יתברך: "בְּעֵבֹר יִשְׁמַע הָעַם בְּדַבְרֵי עֲמֹךָ נְגַם כִּי יִצְמַח לְעוֹלָם" ('שמות' יט ט) לפיכך יש לדעת; שכל מי שנשטח מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא, שאינו מזרע האנשים ההם ולא עמדו אבותיו על הר סיני' ('אגרת תימן'). ■

והכנופיה נלכדה, מה רבה היתה התדהמה כאשר התגלה שבראשה עומדים שני נערים יהודים. יהודים, שוודים?! יהודים, רוצחים?! לא נשמע כדבר הזה, מיד נערך משפט בזק ודינם נגזר לשרפה, כל תושבי הפלך נצטוו לחזות בהמתה למען ישמעו וייראו. המדורה הוכנה הנידונים הובאו ואז הסתודד הכומר עם המפקד, פנה אל הפושעים ואמר: "אין מיתה קשה כשרפה חיים, מיתה זו נגזרה עליכם בשל היותכם יהודים גזלנים, אך אם תיאותרו להמיר את דתכם תומתו בתליה כגזלנים גויים". ענו שני היהודים ואמרו: "יהודים אנו גם אם חוטאים ופושעים וגם אם גזלנים ורוצחים, יהודים אנו וכיהודים נמות". שמע הכומר הסתודד עם המפקד, דיבר והתרגש וניצח. פנה אל השנים ואמר: "אם תיאותרו להמיר את דתכם, תנתן לכם חנינה ויפתח לכם דף חדש". החליפו השנים מבטים ושאלו: "מה נדרש מאיתנו לעשות?" אמר הכומר: "מאומה, רק לנשק את הצלב". אמרו: "זה הכל?! הבה ונפטר". מיד רץ והגיש לכל אחד מהם צלב עץ, נטלו השנים את הצלב הרימוהו והטילוהו לארץ ונשבר לרסיסים.

"בְּעֵבֹר יִשְׁמַע הָעַם בְּדַבְרֵי עֲמֹךָ נְגַם כִּי יִצְמַח לְעוֹלָם" ('שמות' יט ט)

פעם ישב הסבא משפולא זצ"ל בחברת תלמידיו, שרויים היו בשמחה של מצוה ושרו; 'ישמחו במלכותך' ('זמירות שבת'). התלהבו התלמידים והחלו למחוא כף, נענה הרבי ואמר: "יש הסבורים שעל ידי מחיאת כפיים יגבירו את השמחה. אני סבור שאין למחוא כף אלא כשהרגשות גואים עד שהכפיים מנקשות מאליהן. פעם אחת שמעתי שיר זה עם מחיאת כף כזו. ומעשה שהיה כך היה; משכבר הימים הייתי מלמד דרדקי בישוב אחד והיו שני נערים שאטמו אזנם וליבם נעדרו מהשיעורים והשתובבו והסתפחו לחברה רעה, הוריהם טרודים היו בפרנסת הבית, הנערים לא שעו למוסר וחברו לפרחחים נכרים הסתבכו בפלילים ונמלטו אל היער, שם הפכו לכנופית ליסטים אשר ארבה לעגלות הסוחרים העוברות ביער שדדה ורצחה ללא רחם. התושבים קבלו בפני השלטון ומפקד המחוז פנה לשר הפלך. סוף דבר גוייס גדוד שהחל בסריקת היער

ההבדל בין השואל למאמין שאינו שואל

למתן תורה; כי לפיה יוצא שכאשר הצינע הקב"ה לעמים את התורה הוא ציפה לתשובה אחת ויחידה; "נְעִשְׂהוּ וְנִשְׁמַעוּ". לפיכך; כל תשובה אחרת נידונה מראש לפסלם מלקבל את התורה, אפילו שאלה כגון; 'מה כתיב בה?' חסמה בפניהם את הדרך להיות מקבלי התורה, משום שהיא מורה על התנגדות לבטל רצונם מפני רצון התורה. מתשובתם אפשר להבין שהם יהיו מוכנים לקבל רק תורה אשר לא תפריע את מהלך חיי התאוה והחומר שבו הם שבו הם מורגלים. נמצא שבעצם שאלתם פסלו עצמם מלקבל את התורה ולא נותר לקב"ה אלא להראות להם עד כמה רחוקים הם מחיי התורה, לכן הציג בפניהם הקב"ה דוקא את הענין הרחוק מהם ביותר (כך מתבאר מדברי הגר"א בפירושו על 'שיר השירים'). ישראל זכו בתורה כי השכילו להשיב; "נְעִשְׂהוּ וְנִשְׁמַעוּ", בכך הם הצהירו באופן ברור ביותר שהם מבטלים את רצונם מפני רצון הבורא יתברך, בדבריהם הם ביטאו נכונות ללכת אחרי ה' באש ובמים... ('לקח טוב' 'חיים של תורה') ■

אביהם ליסטים היה, שנאמר: "וְהָיָה יָקָרָא אֲזָנִים" ('בראשית' טז יב). לא היתה אומה באומות שלא הלך ודיבר ודפק על פתחה אם ירצו ויקבלו את התורה". ('ילקו' ש' 'דברים' לג). דברי המדרש צריכים עיון; אם אמנם חפץ ה' לתת לאומות העולם הזדמנות לקבל את התורה מדוע הציג לכל אומה דוקא את הדבר שקשה להם ביותר לקבל על עצמם?! הרי מתוך כך נראה כאילו ביקש ה' לשכנעם שאין התורה מתאימה להם ולאורח חייהם. האם אמנם זו היתה הכוונה?! שאלה זו מביאה אותנו להבנת עומק מעלת אמירת: "נְעִשְׂהוּ וְנִשְׁמַעוּ", נחשב להם רק כהצטינות, כלומר; לא היה זה אלא בבחינת מעלה של ישראל אשר התעלו להשתמש בסוד שמלאכי השרת משתמשין בו? או שמא היה זה תנאי הכרחי לקבלת התורה, דהיינו; רק מי שהיה מוכן היה לקבל את התורה באופן זה, יכול לקבלה? אם נאמץ לעצמנו את האפשרות השנייה כנכונה, יתבהרו היטב תהיותנו סביב היחס של הקב"ה אל האומות סמוך

"וְיִאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַעוּ" ('שמות' כד ז)

מובא במדרש; "וְיִאמְרוּ ה' מְסִינֵי בְּאֵ" ('דברים' לג ב) כשנגלה המקום ליתן תורה לישראל לא על ישראל בלבד נגלה אלא על כל האומות. בתחילה הלך לבני עשו ואמר להם: "מקבלים אתם את התורה?" אמרו לו: "מה כתיב בה?" אמר להם: "לא תרצח" ('שמות' כ יג). אמרו לו: "כל עצמן של אותן האנשים, אביהם רוצח הוא, שנאמר: "וְהַיִּדִים יְדֵי עֲשׂוֹ" ('בראשית' כז כב) ועל כך הבטיחו אביו; "וְעַל סַרְפָּד תִּקְרָה" ('שם' מ). הלך לו אצל בני עמון ומואב ואמר להם: "מקבלים אתם את התורה?" אמרו לו: "מה כתיב בה?" "לא תנאף". אמרו לו: "כל עצמן של ערוה שלהם היא, שנאמר: "וַתִּמְכְּרֵן יְשָׁתִי כְנֹת לוֹט מֵאֲבִיקֶן" ('בראשית' יט לו). הלך ומצא את בני ישמעאל, אמר להם: "מקבלים אתם את התורה?" אמרו לו: "מה כתיב בה?" "לא תגנב". אמרו לו: "כל עצמן של

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ"

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ"
(שמות' כ ח)

רבי איסר'ל היה יהודי עשיר מבעלי בתים חשובים בפולין לפני כארבע מאות שנה, בבעלותו של רבי איסר'ל היה בית מסחר גדול של אריגי צמר ומשי. מנהגו של רבי איסר'ל היה שבכל ערב שבת בשעה שתים עשרה בצהריים כאשר השעון היה משמיע שנים עשר צלצולים הוא היה מתפנה מכל עיסוקיו ומיד היה סוגר את העסק ומתפנה לקבל את השבת המלכה וענין זה היה אצלו בבחינת חוק שלא ניתן לעבור עליו. ואכן היה מקפיד על כך מאוד גם אם הדבר לכאורה היה כרוך בהפסד כספי. כשהשעון היה מצלצל ומודיע שהשעה שתים עשרה היה רבי איסר'ל מניח לעסקיו ופונה להכין עצמו לכבוד שבת קודש. פעם אחת ביום שישי הגיע פריץ נודע לחנותו כדי לרכוש סחורה. הפריץ בחר אריגים וסחר עם היהודי, כאשר לפתע השמיע השעון שנים עשר צלצולים. "עד כאן", השמיע רבי איסר'ל את קולו לכל הנוכחים וכדרכו עזב את המסחר ונחפז אל הדלת כדי לנעול את החנות. הפריץ הביט בו נדהם, ערימת האריגים כבר היתה מונחת על השולחן וכבר עמד לסים את העיסקה, אולם רבי איסר'ל נחפז לסגור את חנותו. הפריץ ניסה לעצרו רק לדקות ספורות לטובת סיום העיסקה ולשם תשלום שהיה גבוה מאוד, אולם שום דבר לא שינה את דעתו של רבי איסר'ל, גם אם לכאורה הפסיד באותו המסחר הוא שילח את הפריץ ואת יתר הקונים החוצה ונעל את החנות... אולם צריכים אנו לדעת שבזכות שמירת שבת קודש כראוי לא הפסיד רבי איסר'ל מאומה שהרי זכה לבן שהאיר את עיני העולם בתורתו, הלא הוא רבן של כל בני הגולה, רבי משה איסר'ליש המכונה; הרמ"א, בעל ההגהות ל"שולחן ערוך". ('בני ציון')

לצדיק בעל מדרגה? אומר הרבי מבעלז זצ"ל; הים נראה מלמעלה שיה ובגובה אחיד, אולם יודעים אנו שלא כך הדבר שכן גובה קרקעית הים שונה לגמרי, יש בה מקומות גבוהים ויש גם נמוכים, יש בה הרים ויש בה גאות וכך יהיה באחרית הימים; כלפי חוץ יראה כאילו כולם שווים בדעה ובחכמה אך לאמיתו של דבר כל אחד יזכה להתמלא דעה בעומק שונה לפי מדרגתו, כמו קרקעית הים השונה בגובהה. כך הדבר לגבי פרשתנו; **"וְכָל הַעַם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת"**, כל העם ואפילו פשוטי העם זכו לראות בגילוי השכינה בבחינת פני הים שנראים שוים, אך לגבי כל אחד ואחד היתה ראיתו בצורה שונה וזאת לפי מדרגתו, **לכָּן כָּתוּב בְּסוּף הַפָּסוּק בְּלִשׁוֹן יְחִיד;** **"וַיִּרְאֵה הָעַם וַיִּנְעֻצּוּ וַיַּעֲמָדוּ מִרְחֹק"**, כל אחד ואחד ראה לפי מדרגתו והשגתו. ('בני ציון')

"וַיִּבְרָךְ מֹשֶׁה מִן הַקֶּהָר אֶל הָעַם וַיִּקְדָּשׁ אֶת הָעַם וַיַּכְבְּסוּ שְׂמֹלֵתָם" ('שמות' יט יד)

"מִן הַקֶּהָר אֶל הָעַם", מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם ('רש"י'). רואים אנו מדברי רש"י הנ"ל כי משה רבנו לא היה פונה לעסקיו אלא מיד כשהיה יורד מן ההר היה פונה לעם. ולכאורה קשה; וכי אלו עסקים היו לו למשה רבנו? כלום סוחר היה? **הענין יתבאר ע"פ המעשה הבא;** בעל 'תפארת שלמה' הרבי מרדומסק זצ"ל הגיע פעם בפרוס חג השבועות אל הרבי מקוזמיר זצ"ל וחפצו היה לשהות אצלו במשך כל חג השבועות, המוני חסידים הגיעו באותה שעה לרדומסק כדי לשהות עם הרבי בימי החג אולם הרבי עצמו חפץ היה להתעלות התעלות עצמית וללמוד את דרכי עבודת ה' מהרבי מקוזמיר. **ענה לו הרבי מקוזמיר:** "למרות הרצון לעסוק בעבודת ה' האישית ולהתעלות באופן שהדבר לא ניתן להעשות במחיצת הרבים למרות זאת יש להעדיף את הדרכת הרבים וזיכויים". **כעת על פי המעשה הנ"ל מובן הענין;** בזמן שהיה משה צריך לפעול למען ישראל ולקרבם אל אביהם שבשמים, הוא הסיח את דעתו מלהתעלות העצמית שלו ושקד בעיקר על העלאת ישראל למדרגה רוחנית רמה. **משה רבנו ירד;** **"מִן הַקֶּהָר"** מהר סיני מהתעלות הגדולה שלו שם;

את התורה מוטב. ואם לאו, שם תהא קבורתכם" ('שבת' פח). והנה אומרים חז"ל; לעתיד לבוא יטענו אומות העולם לפני הקדוש ברוך הוא: **'רבנו של עולם כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קבלנוה כמו שעשית לישראל?'** ('עבודה זרה' ב:); **משל למה הדבר דומה;** שתי נשים באו אל הרופא, אחת סיפרה לו שהתינוק שלה חלה ומזה כמה ימים הוא אינו מכניס אוכל לפיו. **אמר לה הרופא:** "צריך לתת לו תרופות אלו ואלו אך אסור לה להכריח אותו לאכול עד שיבקש". האשה השניה סיפרה לרופא שהיא גמלה את הילד מיניקה ועתה אין הוא רוצה לאכול כלום. **אמר לה הרופא:** "את צריכה לפתוח את פיו של הילד בכח ולהכניס לו מאכלים". **תמהו הנשים על כך ושאל את הרופא:** "למה לזו אמר כך ולזו אמר כך?" **ענה להן הרופא:** "נכון שעל פניו השאלות נראות זהות וזהו שהרי שני הילדים לא רוצים לאכול. אבל התינוק הראשון סובל ממעיו ולכן צריך לתת לו לנוח, אך התינוק השני רעב וצריך לאכול שכן עד עתה היה רגיל לינוק מחלב אמו אולם עתה כאשר נותנים לו אוכל רגיל הוא סבור שמאכילים אותו אוכל מקולקל לכן צריך להלעיט אותו בכוח, שיראה שהאוכל טעים". **והנמשל הוא;** עם ישראל מטבעו הוא עם קדוש אבל עדין לא טעם מהתורה ואינו יודע כי היא מתוקה מדבש, לכן צריך לתת לו ממנה בכח, לכפות אותה עליהם ואז יקימוה ברצון, אך אומות העולם שטבען מושחת והם מקולקלים אין טעם להכריחם לקבל אותה כי לעולם לא יכירו בערכה. ('המגיד מדובנא')

"וְכָל הַעַם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת... וַיִּרְאֵה הָעַם וַיִּנְעֻצּוּ וַיַּעֲמָדוּ מִרְחֹק" ('שמות' כ טו)

שואל הרבי מבעלז זצ"ל: "מדוע מתחיל הפסוק בלשון רבים; 'רֵאִים' ומסיים בלשון יחיד; 'וַיִּרְאֵה'?" ושואל עוד; **כתוב בנביא:** **"פִּי מְלֵאָה הָאֲרֶץ דְּעָה אֶת ה' פְּמִים לַיָּם מְכֹסִים"** ('ישעיה' יא ט) שלעתיד לבוא כשיתגלה משיח צדקנו תתמלא הארץ דעה וחכמה ה' באותה מידה כמו שהמים מכסים את הים, כיצד יתכן שכולם יהיו מלאים בחכמת השי"ת בלי שום הבדל, איך איש פשוט יוכל להשתוות

"וַיִּתְנַצְּבוּ בְּתַהֲתִית הַקֶּהָר" ('שמות' יז יז)

'מלמד שכפה עליהן הר כגיגית' ('שבת' פח)
על הכתוב: **"וַיִּתְנַצְּבוּ בְּתַהֲתִית הַקֶּהָר"** דורשים חז"ל; **'כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית ואמר להם: "אם מקבלים אתם**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"אָל קַעם", הוא ירד כדי להעלות את העם, לקדשו ולקרבו אל ה'. ('תורה וחיים')

"פֶּקֶד עֲוֹן אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם... עַל שְׁלֵשִׁים וְעַל רַבְעִים" ('שמות' כ ה)

'כתוב אחד אומר: "פֶּקֶד עֲוֹן אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם" וכתוב אחד אומר: "וּבְנֵיהֶם לֹא יִמְתּוּ עַל אֲבוֹתָם"? ('דברים' כד טז) כַּאֲשֶׁר כִּשְׁאוּחַיִן מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם וְכַאֲשֶׁר כִּשְׁאוּחַיִן אוֹחַזִין מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם' ('ברכות' ז).

שואל רבי נחום מהורדנא זצ"ל; לכאורה צריך להבין; מדוע צריכים הבנים להיענש בעון אבותיהם והרי די להענישם על עונותיהם שלהם ומדוע צריכים לסבול עבור אבותיהם? ומבאר זאת ע"פ משל; אריה רעב פגש בשועל וביקש לטרפו, אמר לו השועל הפיקח: "מה תמצא בי, הרי צנום אני וחסר טעם, הנה עומד שם ליד שפת הבור בן אדם שמן הלא טוב לך לבחור אותו לסעודה ותרווה עונג". ענה לו האריה: "וכי לא ידוע לך שנאסר לנו לאכול בשר אדם?" השיב לו השועל: "אין לך מה לדאוג מהעונש כיון שכתוב בתורה: "פֶּקֶד עֲוֹן אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם" ורק בניך יסבלו מעונותיך אבל אתה לא תסבול מכך". הסכים האריה לכך ונגש לטרוף את האדם ובאותו רגע נפל האריה לתוך הבור העמוק, כשראה זאת השועל עמד בשפת הבור ונהנה לאידו של האריה. צעק האריה מן הבור: "מדוע אמרת לי לטרוף

את האדם והרי אמרתי לך שאסור לי לעשות זאת והנה קיבלתי מיד את עונשי?" אמר לו השועל בחיידך: "לא בעונותיך נלכדת אלא בעונות אבותיך". צעק האריה ואמר: "וכי יושר הוא זה?! אבותי חטאו ואינם ואני אסבול עוונם?" צחק השועל ואמר: "ולמה הסכמת בתחילה שצאצאיך ייענשו בעונותיך?! ולכן מדה כנגד מדה צריך אתה לסבול עבור עון אבותיך". והנמשל; כשאדם יודע שבניו יענשו עבור עונותיו ועם כל זה הוא לא נמנע מהעונות לכן אף הוא צריך לסבול ולהענש עבור אבותיו. ('תורה וחיים')

"לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהִי קֶסֶף וְאֱלֹהִי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם" ('שמות' כ כ)

צריך להבין; מדוע התורה הקדושה הזהירה דוקא על; "אֱלֹהִי קֶסֶף וְאֱלֹהִי זָהָב" וכי אלהי עץ ואבן מותר לעשות? העניין יתבאר ע"פ המעשה הבא; אחד מתלמידיו של רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל התעשר עושר רב והנה התברר כי העושר פגע במידותיו ובדרך התיחסותו לבני האדם, בהיותו עני הוא היה אדם נוח לבריות האזין למצוקותיהם של רעיו ונסה לסייע להם כמידת יכולתו הדלה ואילו עתה כשעלה לגדולה ורבו אפשרויותיו לסייע למצוקותיהם של רעיו וחבריו נאטמו אזניו והוא הפסיק לשמוע לזעקת הדל ולא עשה לבקשות האביונים. רבי יחיאל מיכל ששמע על הנהגתו של תלמידו לשעבר צר היה לו על כך והוא

החליט לנסוע אלייולנסות לשפר את דרכיו והנהגותיו. המגיד מזלוטשוב נסע אליו ודיבר על לבו אולם הדברים לא חדרו ללב וניכר היה שהתלמיד שומע לרבו רק מהשפה ולחוץ. הרבי החליט להוכיח לתלמידו ע"י מעשה עד להיכן הוא הגיע, הוא ביקש ממנו לגשת לחלון ולהביט החוצה לכיון הרחוב, העשיר הביט החוצה וכשהרבי שאל אותו: "מה אתה רואה?" ענה העשיר: "בני אדם". לאחר מכן ביקשו הרבי להביט במראה ולומר מה הוא רואה והעשיר ענה: "אני רואה את עצמי". ע"כ הסביר לו הרבי: "ההבדל בין הזכוכית של החלון לזכוכית של המראה הינו אחד; החלון אינו מצופה כסף והמראה מצופה כסף". ע"פ המעשה הנ"ל אפשר להבין; שאין לך דבר שיכול להעביר את האדם על מדותיו כמו הכסף והזהב, כי המון גורם לאדם לשכוח את בוראו וכמו שנאמר: "פֶּן אֶשְׁבַּע נְכַחֲשָׁתִי וְאָמַרְתִּי מִי ה'?" ('משלי' ל ט). לכן הזהיר הכתוב בדרך רמז; "אֱלֹהִי קֶסֶף וְאֱלֹהִי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם", בדבר המצוי והשכיח שנפשו של אדם מחמדתו, הכסף והזהב, לבל יעשהו אליל. הכסף מעורר את עיני האנשים ומונע מהם לראות את הזולת ואת מצוקותיו, האדם מתרגל לראות אך ורק את עצמו ואת טובותיו והנאותיו האישיות. אילו הוא היה מצליח להביט על העולם לא מתוך מבט של כסף והנאות, הזכוכית היתה הופכת לשקופה והוא היה רואה ושומע את זולתו, את דוחק העניים ואת צרות החולים והיה משתדל לסייע להם בכל יכלתו. ('תורה וחיים') ■

נעשה ונשמע

מה רבה היתה אכזבתם בהווכחם שהחבית מלאה... מים. התברר שלא רק הגבאי חשב על 'חכמה' זו ואמר: "לא יגרם כל נזק אם רק אני לא אביא יי"ש שהרי כולם מביאים יי"ש הביאו מים. והנמשל; כאשר מתאספים בני אדם על מנת להתחזק ולהתעלות ושומעים דברי מוסר וכיבושין יש נטיה בלב רבים לחשוב שהדברים הנאמרים לציבור יאים לפלוני ואלמוני, הם מביטים סביב רואים את השומעים ואומרים לעצמם: "הלואי שפלוני ופלוני יבינו שהדברים חשובים עבורם" ובנוסף הם מצטערים ע"כ שחלק מהציבור אינו נוכח כלל בהתכנסות זו שהרי חשוב מאוד שגם הם ישמעו את הדברים, רק על עצמם הם לא חושבים כי סבורים שאליהם לא מכוונים הדברים. ('לקח טוב' חיים של תורה') ■

שלגם בסעודת הבוקר ויצוק את המשקה לתוך החבית, במשך השנה תתמלא החבית ובהגיע שמחת תורה ידלו ממנה וישתו ותרבה השמחה. הרעיון התקבל ואכן מידי שבת בשבתו הביא כל אחד כוסית משקה לבית הכנסת ויצק אותה לתוך החבית. משראה הגבאי שנתקבלה עצתו הרהר בלבו; 'די לי במה שאני הוא בעל הרעיון ולכן אני פטור מלהביא, אך כדי לא לפרוש מן הציבור היה ממלא בכל פעם את הכוסית שלו במים והיה יוצק לחבית. לתומו סבר שבודאי לא יזיק בכך להצלחת 'מבצע היי"ש' כי הואיל וכולם מביאים יי"ש לא יקרה כלום אם הוא יביא מים. את 'סודו' לא גילה לאיש וכך נהג במשך כל ימות השנה. בהגיע שמחת תורה בתום תפילת שחרית, נתנו כולם עיניהם בחבית ואמרו: "הנה יהיה גם אצלנו שמח". אולם

"נִישְׁמַע וְתִירוּ" ('שמות' יח א)

'מה שמועה שמע ובא' (רש"י)

באחת העירות היו שני בתי כנסת; אחת של עשירים ואחת של עניים, נתקנאו העניים בעשירים אשר היו שמחים בשמחת תורה שמחה יתרה, כאשר חקרו ודרשו לפשר הדבר מצאו שלפני ההקפות נהגו העשירים לעשות 'קידוש' וללגום מעט יי"ש ושאר משקאות חריפים, המשקה היה מעורר את הגוף לשמחה וכך נסללה להם הדרך להגיע לשמחה גדולה בתורה. ישבו העניים וטיכסו עצה כיצד יוכלו גם הם להשיג משקאות חריפים העולים ביוקר רב, הציע אחד הגבאים להעמיד בפינת בית הכנסת חבית ריקה ומדי שבת בשבתו בבוא הקהל להתפלל תפילת מנחה יביא כל אחד מהמתפללים כוסית משקה משיירי המשקה

'פרי חיים'

מרבנו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

לעילוי נשמת הבה"ח היקר חיים בן ציון ז"ל בן יבלחט"א הרה"ג ר' אברהם צבי טובי שליט"א

'אגרת החלום'

אגרת נוראה מהגאון מופת הדור ציס"ע מוהר"ר ר' מרדכי אשמינא'ער זצוק"ל, להגאון מוהר"ר פנחס מיכאל הרב דק"ק אנטיפוליא זצוק"ל. ורבינו מרבה לדבר על אגרת זו. ורואה את זה כספר מוסר שלם! ולפני כמה עשרות שנים ביקש להדפיסו בספר מוסר קטן עם עוד כמה דברים וכן לפני כעשר שנים הורה להפיצו בכל הארץ בכמה אלפים. ורבינו לזכות את הרבים להתעורר הלבבות מזה. ב"ה יום ו' כ"ח שבט תרמ"א, פ"ק בוטען.

'שלום וישע רב לכבוד ידיד ה' וידיד נפשי, ה"ה הרב הגאון החריף ובקי סוע"ה הרב הצדיק ועניו המפורסם כקש"ת ר' פנחס מיכאל הרב דק"ק אנטיפאלע.

אחדש"ה כתר"ה. הנני לספר לכם מעשה נורא ומסתמא לא יגלו לשום אדם בעולם, רק יצינעו המכתב במקום שאין יד אדם שולטת בו, או יקרעו אותו לקרעים, באופן שלא יתגלה זאת לשום אדם בעולם.

(ומה שבסוף כן התפרסם המכתב, מובא בספר דרשות הרפ"מ (מאנטיפאלע) כי הטמינו הרב בא' מספריו. ובסידור הספרים לפסח מצא נכדו את המכתב ופרסמו ונענש ע"ז אח"כ משמים, שהלך לעולמו! והתבטא סבו הרפ"מ זצ"ל; "מי בקש ממנו לעשות שטות זו").

בליל ערב יום כפור בלמדי אז שיעור הקבוע לי, נפלה תרדמה עלי וישנתי. בחלומי בא אלי איש הדר בתואר פנים וזקנו מגודל, בהביטי אליו נרתעתי ואחז בידי ואמר: "מה לך נרָדָם קום קָרָא אָל אַלְקֵיךָ" (יונה א' ו) ונרתעתי מאד. ואיקץ והנה חלום ואמרתי: "נחלמות השוא וַצַּבְרוּ" (זכריה י ב) ובכל זאת היה לבי נוקפי וחרדה גדולה נפלה עלי והלכתי לישון עוד על מיטתי.

והנה בחלומי בא אלי עוד פעם איש הדר הנ"ל ועוד שני אנשים עמו ואמרו לי שני אנשים: "תדע שזה חלום אמת ולא תאמר נואש" ונשתוממתי מאד. אז קרא אלי איש הדר הנ"ל ואמר לי: "הוי מפשפש במעשיך, כי אני בשליחות מעולם העליון בא אליך".

אז התחזקתי ואמרתי לו: "באיזה שליחות באתם אלי?" ומחמת הקול הגדול שדברתי עמו הקיצותי משנתי וארא והנה חלום. ואמרתי עוד הפעם: 'החלומות לא מעלין ולא מורדין'

(ג'יטין' נב.) בכל זאת מחמת שהיה לבי נוקפי נפלה חרדה עלי ולא ישנתי עוד בלילה זה.

וביום כפור בכיתי מאד בכיה גדולה שלא הרגלתי בזה מעולם ולא ידעתי מה זה הבכיה שאני בוכה כ"כ ואמרתי בלבי אפשר מחמת החלום הנ"ל אני בוכה כי לב... ולא היה לי חלום עוד עד שמיני עצרת.

אז ישנתי בלילה תוך הסוכה כמנהגי ובאמצע שנתי בא אלי עוד הפעם איש הדר הנ"ל בבגדי לבנים ונרתעתי בהביטי אל גודל יופיו ומראהו הנורא מאד ואז קרב אלי האיש ואמר לי: "הבכיה שבכית ביו"כ הועיל מאד, עד ששלחו לי להבינד ולהגיד לך אשר תוכל לתקן ולבטל הגזירה". אז אמרתי לו: "לא ידעתי מה אתקן ומה זה הגזירה". ושתק האיש הנ"ל ועמד בשתיקתו ערך רבע שעה ואז התחלתי לבכות מאד בחלומי ואמרתי: "לא ידעתי מה זה החטא הגדול שחטאתי עד ששלחו לי שלוחים מעולם הע"ז?" ובכיתי הרבה מאד בחלומי ומחמת גודל הבכיה הקיצותי משנתי.

ובהקיצתי, לא אמרתי עוד שזהו רק חלום ודברים בטלים, כי ראיתי אשר דבר הוא. וביום שמיני עצרת הייתי בשמחה גדולה מאד ולא ידעתי אז מה זה השמחה אשר מעולם לא הי' לי שמחה כזה.

ובליל שמחת תורה כאשר ישנתי על מטתי באמצע שנתי, בחלומי והנה בא אלי עוד איש הדר הנ"ל, זיו תוארו הי' נורא מאד ומעוטף בלבנים, וקרב אלי ואמר: "עד מתי יהי' לי טירחא עבורך לילך אצלך ממקומי הנכבד". ואז התחזקתי ואמרתי לו: "בזכות התורה ובזכות התנאים והאמוראים שלמדתי אותם ויגעתי בהם, הנני אבקש מכם להגיד לי כל ענין השליחות שלכם ולבאר לי בביאור יפה שאוכל להבינם". ואז הלך אתי לחדר יפה ונעים מקושט בתכשיטין ולא ישבע עין מלראות זאת ואמר לי: "שב בני שב ואגלה לך ענין סתר וזה השליחות שלי". וישבתי על כסא א' והוא ישב אצלי ואמר לי: "הנני מגלה לך מסתרים".

"תדע שאני המהר"י בן לב ובעת שהייתי בחיים על זה העולם, ישבתי על כסא דין לשפוט בין איש ובין רעהו ובאו אלי שני אנשים בדבר איזה משפט ויצא א' מהם חייב ולא רצה לציית הדין מחמת שהי' איש אלם ואז הזהרתי אותו באזהרה הידוע ויצאתי לחוץ, בא אלי האיש הנ"ל שיצא חייב מאתי

והכה אותי על לחיי וענין זה חקוק על עצמותי עד היום ואין לו שום תקומה עד היום.

וכהיום נגזר עליך שאתה מיוצאי צאצאיו לתקן אותו ויהיה לו תקומה ע"ז". ואז נרתעתי ונשתוממתי ונשארתי כאבן דומם ערך רבע שעה ולאחר זה נגע בפי המהר"י בן לב ז"ל ואמר לי: "מה זה שתקת?" ואז התחלתי לבכות מאד ואמרתי: "לא ידעתי במה אתקן אותו כי אין לי ידיעה ביחודים וכוונות".

אז אמר לי המהר"י בן לב ז"ל: "תדע שכן נגזר עליך אשר תקנה ספר תשובות מהר"י בן לב ותלמוד אותו בקביעות עד שיהי' שגור בפך מראשו עד סופו ואז תהיה תקומה גדולה אליו ויוכל לעלות ממדרגה למדרגה". אמרתי לו להבין לי: "מה זה ממדרגה למדרגה?" ואמר לי בלשון רכה: "בהדי כבשי דרחמנא

למה לך"? (ברכות י.) אמרתי לו: "כמה אלמוד התשובות הנ"ל שיהא שגור בפך?" אמר לי: "לא פחות מארבעה שנים, כי מלבד זה מוכרח אתה ללמוד שיעורין הקבוע לך, איסור והיתר ודיני ממונות, ע"כ מוכרח אתה לא פחות מארבעה שנים".

ואז אמרתי לו: "אין לי תשובות מהר"י בן לב". ואמר לי: "תבקשם ותמצאם לקנות, רק דבר א' אני מגלה לך, אשר מוכרח אתה לקנותם דוקא אצל הרב דאנטיפאלע שיש לו תשובות הנ"ל". ואמרתי לו: "מה זו דוקא אצל הרב הנ"ל?" ובתוך אמירה זו הקיצותי משנתי ונרתעתי מאד.

אז אמרתי בלבי: "כי אפשר זהו דבר בטל לקנותו דוקא אצל הרב הנ"ל, כי אפשר די לקנות אותו במקום אחר". ובין כה וכה נתרבה עלי טרדת העיר והתחלתי לבקש איזה אנשים שישגו עבורי לקנות הספר הנ"ל. וזה כב' שבועות בחלומי בא אלי עוד הפעם איש הדר הנ"ל ואמר לי בדברים קשים: "למה תמתין לתקן שליחותי?" ואמרתי לו: "הלא אני מבקש אותו לקנות". ואמר לי: "הלא הזהרתי אותך לקנות דוקא אצל הרב דאנטיפאלע".

ואמרתי לו: "מה טעם בזה?"

ואמר לי: "מחמת ששמשת את הרב דאנטיפאלע זכית בזה להיות שליח אליו. ואגלה לך ענין זה; תדע אשר גם על הרב הנ"ל יש איזה דברים למעלה, כי הוא התחיל להכין את עצמו להדפיס ביאור על ש"ס תמורה ומעילה (וזה אין אני זוכר איך אמר לי, תמורה ומעילה, או מעילה לבד) ולא קיים הכנתו, ע"כ

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מוכרח הוא ג"כ לתקן זה ומהמעות שיקבל ממך עבור המהר"י בן לב יתחיל להכין א"ע להדפיס הנ"ל".
ואמרתיו לו: "מה ענין זה לזה"? ואמר לי: "בהדי כבשי דרחמנא למה לך"?! ואמרתיו לו: "למה לא תלכו בעצמיכם להגיד זה להרב מאנטיפאלע"? ואמר לי: "בהדי כבשי דרחמנא למה לך"?!
חזר וצעק בקול: "תראה למען ה' לקיים הזהרתי תיכף ומיד ולא תשנה מכל דברי אף כקוצו של יו"ד ואז יהי טוב לך וגם לאחרים". ומחמת הקול הקיצוני משנתי.
למחר היה ברצוני לשלוח שליח מיוחד לכם לספר כל הענין רק התעכבתי מעט מחמת צרכי צבור שהייתי טרוד בהם מעט ובשבוע העבר בלילה כשהתחלתי לישן מרוב צערי ויגוני על זוגתי שנחלה בחולי גדול, בא אלי עוד הפעם המהר"י בן לב ז"ל ואמר לי בקול: "תדע שזהו אזהרה אחרונה שאני מזהירך וחולי זוגתך לך האות מחמת זה שנתעצלת באזהרתי,

ע"כ תראה למען ה' תיכף לשלוח להרב הנ"ל דוקא. ותקנה ממנו התשובות שלי ותלמוד עד שיהא שגור בפיך כמעט בעל פה".
ואז הקיצוני משנתי בחרדה גדולה והתחלתי לשכור שליח מיוחד אל כבודכם, רק נודעתי שהמוכ"ז נוסע אל כתר"ה באיזה דבר ענין, ע"כ מורי ורבי חמולו נא רחמו נא עלי לפרוש כנפי החמלה עלי ולשלוח לי התשובות מהר"י בן לב ומעות כמה שירצו אסלק לכם עבורו, רק לשלוח לי ואתחיל לתקן התיקון, זוגתי מאד בסכנה גדולה, ד' ירחם עליה, אבקש מכת"ה להתפלל עליה.
ידידם עוז בלו"נ הכותב מעמקי הלב בדמעות שלישי
מרדכי החופ"ק הנ"ל
ולבד ההתעוררות העצומה מכללות המעשה, פירט רבינו כמה דברים שלמד מזה. ~ שכר ועונש (ובפרט פגיעה בתלמיד חכם). שאפילו אחרי שעברו כמה מאות שנים (ולפי ספר סדר הדורות זה היה

336 שנים! אחרי הפגיעה במהר"י בן לב) עדיין החטא בעינו ולא נמחק ממנו כלום!
~ אמונה בהשאת הנפש, כשרואים האיך שהכל 'חי' בעולם הנשמות, יש עולם רוחני! ויודעים שם גם מה שמתרחש כאן בעולם.
~ עומק מדת ה'דאגה לזולת', האיך שזה מפליא לראות שהמהר"י בן לב שכבר היה בודאי בגן עדן למעלה למעלה, בכל זאת דואג ומשתדל בכל הכח לחפש תיקון לנשמה אחרת, שחטאה ועדיין לא הגיעה לתיקונה. ובפרט שאותה נשמה פגעה בו', בכל זאת...
~ "עין לא קָאָתָה" (ישעיה' סד). כמה נפלא היה תוארו של המהר"י בן לב וכמה נפלא מראהו של גן עדן.
~ חשיבות ספרו של הגאון מאנטיפל"א, שהוא ספר פשוט, לבאר מסכתות אלו (בדומה להברותא שהוציא לאור ידידינו הגאון רבי יעקב שולביץ שליט"א) ובשמים כ"כ היה חשוב שיוציאו לאור. ■

מֵרֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א: "בידך ההכרעה אם תקדש שם שמים" מורי ורבותי
כל אחד יודע שיש ג' עבירות הכי חמורות והם: 'עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים' (פסחים כה).
אמנם כתוב ברבינו יונה: 'שֵׁם יֵשׁ לְאָדָם שְׁתֵּי דְבָרִים, אֶחָד שֶׁהוּא נֹשֵׁב בְּב"ד עַל שֶׁקֶר, זֶה נִקְרָא חִילּוּל הַשֵּׁם. וְכֵן אִם אֶחָד עֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה בִּפְרָהֲסִיא זֶה ג"כ חִילּוּל הַשֵּׁם'. 'אבל כשזה בצנעה' אומר רבינו יונה: 'שֵׁם נֹשֵׁב לְשֶׁקֶר בְּפִנֵּי שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים, שְׁלֹשָׁה דֵּינִים כִּיּוֹן זֶה חִילּוּל הַשֵּׁם זֶה יוֹתֵר חֲמוּר מֵעֲבוּדָה זָרָה כִּשְׁהִיא לֹא בְּרִבִּים'. עד כדי כך!
למרות שעבודה זרה זה עבירה שיהרג ואל יעבור וחילול השם לא כתוב שיהרג ואל יעבור ואולי בזה גם כן, אבל עכ"פ חילול השם חמור יותר מעבודה זרה. ומצד שני קידוש השם זוהי המצוה הכי גדולה. ומה זה קידוש השם, כל דבר טוב שעושה כשנמצא ברבים זה קידוש השם. עכשיו אם קידוש השם כל כך גדול מה שיש ברבים, אבל זה לא תמיד מצוי. אך במקרה שיש בחירות, אם יש כל כך הרבה אנשים שמצביעים, כל מי שמצביע שיתגלה כבוד שמים, שהנהגה של המדינה תהי' כפי רצון ה', זהו קידוש השם.
הזדמנות כזאת אין כל יום, אין מציאות כל יום שאדם יוכל לעשות כזה קידוש השם. וגם חילול השם אין מצוי

כל כך, יש חילול השם, אבל לא ברבים. הדרגה האמיתית של קידוש שם שמים; הוא בזמן שאדם עושה לפני 'הרבה' אנשים, כל מה שיותר אנשים, יוצא או קידוש השם או חילול השם. 'בבחירות' יכול להיות שאדם יצביע ויעשה בזה קידוש השם או חילול חילול השם... אם הוא נמנע, הוא גורם שיהיה חילול השם!
כי הרי הרבים עושים נגד ה' ואם הוא מצביע לכבוד שמים, עושה קידוש השם. הזדמנות כזו אין תמיד, רק בבחירות, בזמן שצריך להצביע, להגיד מה הוא רוצה, אם שיתגלה כבוד שמים, שתתנהג המדינה לפי כבוד שמים, או ש...
'קידוש השם' זה הדבר הכי גדול! וכל אחד צריך לדעת שיש כעת הזדמנות, לא כל יום יש הזדמנות לעשות קידוש שם שמים, אם כולם יצביעו להגיד שרוצים כבוד שמים כל אחד רוצה שהנהגה תהי' עפ"י התורה, זה קידוש השם.
הקב"ה יעזור שבאמת עכשיו יתקדש כבוד שמים.. שיתרבו אלה שיצביעו שאומרים שמקדשים שם שמים, שיתקיים כל דיני התורה. ועם קידוש השם הזה הקב"ה יזכה אותנו שעי"ז נזכה לכל מה ששייך להיות, עד שתהיה הגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן סלה. [נאמר בכינוס בבינינו האומה, ז' שבט תשע"ג] שאלה: "ראש כולל חשוב שנמצא בחו"ל וחוזר רק לסוף שבוע הבא, מה יעשה עם הבחירות?"
תשובת מרן שליט"א: "יחזור לארץ כמה ימים קודם וביטולה זהו קיומה..."
האם תמשיך לשבת בחיבוק ידים ולתת ליצר הרע להפיל אותך בחטא הנורא של חילול השם, שאין לו כפרה עד .. ■

לתאר גדלותם, בכל זאת יש עבירה של חילול השם ויש מצוה של קידוש השם. וחילול השם כתוב ברבינו יונה שיותר גרוע מעבודה זרה שלא בפרהסיא. ולכן הנשבע בב"ד לשקר שזה חילול השם, גרוע יותר מעבודה זרה, עד כדי כך! ומסתמא מדה טובה זה עוד יותר ומדה טובה זה קידוש השם.
וקידוש השם אם כלל ישראל אומרים שאנחנו רוצים שכלל ישראל, שכל ארץ ישראל תנהג עפ"י קדושה, עפ"י התורה, זה קידוש השם. וכל אחד בזה שהוא אומר את זה, אם הוא מצביע, הוא אומר בזה: "אני רוצה שיתקדש שם שמים", שכל הכלל ישראל יתנהג עפ"י התורה.
וזה דבר שאין הזדמנות כל יום, עכשיו זה דבר שכל העולם יכול לדעת, בן אדם אומר: "אני רוצה שיתקדש שם הקב"ה" וזה דבר הכי גדול.
הקב"ה יעזור שאנחנו נזכה באמת שיתקדש שם שמים ונזכה שכל כלל ישראל יתנהג עפ"י התורה, עד שנזכה לגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן סלה. [נאמר בכינוס בבינינו האומה, ז' שבט תשע"ג] שאלה: "ראש כולל חשוב שנמצא בחו"ל וחוזר רק לסוף שבוע הבא, מה יעשה עם הבחירות?"
תשובת מרן שליט"א: "יחזור לארץ כמה ימים קודם וביטולה זהו קיומה..."
האם תמשיך לשבת בחיבוק ידים ולתת ליצר הרע להפיל אותך בחטא הנורא של חילול השם, שאין לו כפרה עד .. ■

ארגון 'שופר'
מתכבדים להודיעכם
על תוכנית הנופשים החדשה
לשנת התשע"ג
בהשתתפות הרב

אמנון יצחק שליט"א

ורבנים נוספים

במלון מדיסון *** דלאקס

רח' העליה 17 נהריה

נותרו חדרים אחרונים

תאריך	מסלול	שבת פרשת
כא' שבט 01/02/13	ששי- מוצ"ש	פרשת יתרו
ה' אדר 15/02/13	ששי-מוצ"ש	פרשת תרומה
יט' אדר 01/03/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת כי תשא
כ"ו אדר 08/03/13	ששי-מוצ"ש	פרשת ויקהל פקודי
ד' ניסן 15/03/13	ששי-מוצ"ש	פרשת ויקרא
יא' ניסן 22/03/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת צו

ההרשמה בשעת התשלום
לתשומת ליבך:

כל ביטול שיתבצע לאחר שבוע מן ההרשמה כרוך בעמלת ביטול
הרישום בימים א-ה בין השעות 09:00 עד השעה 15:30

03-6777779 שלוחה 557/516

בברכה,

'שופר- ארגון להפצת יהדות